

Sagen sattes under Forhandling.

Ordføreren for Forslagsstillerne (*N. Christensen*): Det foreliggende Forslag til Lov om Bespising af Børn i den offentlige Friskole har jeg herved den Ære paa egne og Medforslagsstilleres Vegne at anbefale til det høje Tings velvillige Modtagelse. Det er en bekendt Sag, hvorom jeg ingenlunde behøver at give Oplysninger, at der fra Kommunernes Side ofres store Beløb paa at gøre Undervisningen i Folkeskolen saa god som muligt. Dette har naturligvis sin Grund i, at man gennem Folkeundervisningen mener at kunne skabe saa gode Samfundsborgere som muligt af den opvoksende Slægt. Ved gode Samfundsborgere forstår jeg Mennesker, der ere saa godt oplyste, at de ikke alene forstaa at varetage deres egne Interesser og deres egne Sager i ethvert givet Tilfælde med tilbørlig Omsigt, men ogsaa have Sans for og Forstand paa offentlige Sager. Ud fra denne Mening er jeg en Modstander af den Anskuelse, som fremkom her i Tinget i Torsdags fra forskellige Medlemmer, om at det er vigtigere, at Børn lære at arbejde, end at de erhverve sig intellektuelle Kundskaber. Jeg tror nemlig, at det er betydelig lettere for den Ungdom, der har gaaet i Skole, at tilegne sig en vis Nævenyttighed eller Færdighed i legemligt Arbejde, end det er for den Ungdom, der ikke har faaet nogen god Skoleundervisning, at tilegne sig et saadant Maal af Kundskaber, at de overhovedet kunne opfylde deres Plads som Samfundsborgere. Men naar der ofres saa store Summer paa vort Folkeskolevæsen, mener jeg, at det ogsaa maa kræves, at Skolebørnene under alle Forhold ere i Stand til at tilegne sig den Undervisning, som bydes dem. Ellers ere de store Ofre, Kommunen bringer, spildte. Skolevæsenet er i alt Fald paa Købstædernes Budget den største Konto. Dette, at mange Børn, som Forholdene nu ere, møde sultne eller i alt Fald i en saadan Tilstand, at de ikke ere i Stand til at modtage Undervisning i Skolerne, er i højeste Grad uheldigt. Sultne Børn mangle nemlig den sjælelige Energi, som er nødvendig for at tilegne sig Undervisningen. Og det gælder ikke alene de Børn, der sulte i strengeste Forstand, men ogsaa dem, som gennemgaaende blive daarligt ernærede. Det er videnskabeligt godtgjort, at disse Børn i langt ringere Grad end de godt ernærede ere modtagelige for Undervisningen. Og det er en sørgelig Kendsgerning, at mange Børn enten komme fuldstændig for-

sultede i Skolen eller i ethvert Tilfælde i en saadan Tilstand, at det i Almindelighed kan siges, at de ikke have faaet tilstrækkelig Kost. Dette bunder i forskellige Forhold, men dog vistnok først og fremmest i den almindelige Fattigdom mellem Arbejderne i Byen og paa Landet. Det bunder dog ogsaa i andre Forhold, f. Eks. i Arbejdsforholdene, der for en stor Del ere blevne og mere og mere blive af den Natur, at Hjemmene have forandret sig fra det, man tidligere var vant til. Det er ikke mere, som det ellers i Almindelighed var tidligere, at det er Manden, der skaffer til Veje, hvad der skal bruges i Huset, og at Konen saa er Husmoder i Hjemmet. Hjem af denne Art ere nu sjældnere. Der er altsaa en Del Familier, om hvilke det kan siges, at de ikke ere absolut fattige, ikke saa fattige, at deres Børn behøve at faa gratis Bespising paa Skolerne, men hvis Hjem dog ere af den Natur, at det nødvendiggør, at deres Børn blive bespiste paa Skolen. Af disse Familier vilde der ganske sikkert kunne opnaas et Vederlag for den Mad, deres Børn faa paa Skolen, medens dette ikke vil kunne faas af saadanne Forældre, hvis Fattigdom er endnu større. Der er desværre ogsaa andre Aarsager til den herskende Fattigdom i Hjemmet, f. Eks. Laster hos Forældrene og lignende. Hvor der hersker saadan stor Fattigdom i Hjemmet, finder jeg det nødvendigt, at Børnene bespises gratis af det offentlige. Navnlig for de store Byers Vedkommende har denne Sag udviklet sig dertil, at Spørgsmaalet bliver dette: om Skolebørnene skulle have god Mad eller ikke skulle have saadan Bespising. For saa vidt de overhovedet skulle have denne — og det er vel alle velsindedes Mening — maa de have den paa Skolen, da de ikke kunne faa den i Hjemmet. Denne Bespising af Skolebørn er ogsaa en saa vigtig Sag, at Trangen til at afhjælpe den har givet sig Udslag i den almindelige Velgørenhed, og man kan være ganske sikker paa, at naar den almindelige Velgørenhed kaster sig over en Sag med en saadan Kraft, som den har gjort det over for denne Sag, er det, fordi der her er noget, der trænger til at afhjælpes. Men med al Anerkendelse af den Velgørenhed, som saaledes har givet sig Udslag — det er ganske betydelige Ofre, der her bringes af de enkelte Samfundsborgere — kan man ikke andet end sige, at Bestræbelserne fra disse enkelte Menneskers Side ikke ere tilstrækkelige. Denne store Samfundssag er